

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
„СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП - ШУМЕН
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ВЪРБИЦА”**

гр. Върбица, ул. “Септ. въстание” №133, тел. 05391/ 21-06, e-mail: dgs.varbitca@dpshumen.bg

ДОКЛАД

**ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ
МОНИТОРИНГ НА ГОРИТЕ
С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ТП „ДГС ВЪРБИЦА” ПРЕЗ 2019 ГОДИНА**

Мониторингът в Горите с висока консервационна стойност, включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на горите и местообитанията, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на Система за провеждане на мониторинг на биологичното разнообразие и горите с висока консервационна стойностна територията на ТП ДГС «Върбица». Системата за мониторинг на биологичното разнообразие е система, проследяваща и обобщаваща промените в биологичното разнообразие в горите управлявани от ДГС Върбица в дългосрочен план. Това се осъществява чрез систематизирани дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение на данни, оценка на събраната в хода на мониторинга информация и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, преценка на неговото състояние и набелязване на мерки, които да се предприемат за предотвратяване на загубата му. Провеждането на мониторинг е основен инструмент в помощ при взимане на управленски решения, имащи отношение към опазването на биологичното разнообразие на територията на ДГС Върбица, като заедно с това обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг ползватели.

Категоризация на горските територии, управлявани от ТП ДГС «Върбица» и обособяването им в съответните категории с висока консервационна стойност /ВКС/ е извършена за първи път през 2016 г. През същата година са извършени основополагащи наблюдения на отделните ВКС, на база на които ще се правят анализи и последващ мониторинг. През 2019 година бяха окончателно категоризирани горите във фаза на старост /ГФС/. Съгласно изискванията на Националният FSC стандарт за България, беше обособена и категория Представителни образци на естествени екосистеми, в която са включени площи от ДГТ, като стремежът ще е пълно запазване на естественият им вид, без извършване на ползване и други лесовъдски намеси.

Голяма част от горските територии, управлявани от ТП ДГС «Върбица», са включени в различните категории ВКС. Това прави гората в съответната горска единица особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. За всички категории се прилага годишен мониторинг, състоящ се от периодични теренни наблюдения и съпровождащ анализ за вид гора, проследяващ промените в биологичното разнообразие, осъществяващо се чрез събиране, обработка и съхранение на данните.

Разработени са формуляри за теренно наблюдение, които да се попълват от служителите по горите, по време на изпълнение на регулярната им дейност или при нарочни наблюдения на съответните ВКС. В доклада за ГВКС за правилното разпознаване на установените растителни и животински видове с висока консервационна стойност на територията на стопанството са приложени снимки.

Във връзка с мониторинга на горите с висока консервационна стойност за 2019 година дейността на стопанството, събраната информация и обобщените данни се изразяват в следното:

Служителите на стопанството са запознати с целта, методите и технологията на наблюдение и събиране на данни чрез обучения и отделни ежедневни беседи. Извършвани са теренни наблюдения. Събраните данни от попълнени, обработени, анализирани и архивирани отчетни формуляри, са посочени подотдели, в които е наблюдаван или се среща съответният вид и отразяват състоянието на консервационните стойности.

Подготовката на досиетата за насажденията включени в ЛФ2019 година, маркиращите лесовъди се запознаха с предварителната информация от формуляр „Лист за предварителна идентификация на ключови елементи от околната среда и социално въздействие. Дефиниране на мерки за опазване при маркиране и дърводобив“. Формулярът съдържа информация за наличие на ВКС, характерни за насаждението, което ще се маркира. Правят се предписания за действия или ограничения, които да се

спазват при маркирането и ползването на насаждението. След маркиране се попълват данни за тяхното действително състояние на терена и допълнителна информация по наблюдения на маркиращия лесовъд, като тези данни се вземат предвид за изготвянето на карнет-описа и технологичния план .

При подготовка на технологичен план на всеки подотдел, предвиден за ползване за 2020 година, са отразени съответните видове и консервационни стойности съгласно наблюденията от формуляра. На база проведените мониторингови наблюдения, ако е необходимо, се разписват специфични предписания за изпълнение на горскостопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности.

На терен служителите на ТП ДГС „Върбица” следят за правилно прилагане и спазване на допълнителните изисквания по отношение на ГВКС, биоразнообразието и местообитанията.

Разработени са формуляри за мониторинга на видовете от ВКС 1.2, 1.3 и местообитанията ВКС 3. Тези формуляри са приложими за всички останали важни от природозащитна гледна точка видове, които не попадат в споменатите по-горе категории. За видовете, обект на ловностопанска дейност, мониторинга може да извършва и съобразно изискванията на ловоустройствения проект. Формулярите се попълват от лесничей, горски стражари, Р-л ГСУ при констатация на съответните видове и преди маркиране на съответното насаждение, предвидено за провеждане на горскостопански дейности. Обобщават се съгласно предписанията в ГВКС и са на разположение при поискване от заинтересованите страни.

ВКС 1.1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

На територията на държавно горско стопанство “Върбица” се намират следните защитени природни територии:

10.1. Резерват “Момин град”, обявена със заповед № 665 / 03.05.60 год. на Комитета по горите и горската промишленост. Същият подотдел представлява елитна букова гора. Съгласно новоприетия “Закон за защитените територии” **той е прехвърлен** за стопанисване и охрана към Министерство на околната среда и водите.

10.2. Защитена местност „БОЖУР” по смисъла на Закон за защитени територии, обявена със заповед № РДЗ11/30.05.2006 год на МОСВ. Намира се в подотдели: 57 1; 58 3; с обща площ 8.2ха, цялата незалесена.

Цели на обявяване:

а) Опазване на растителни съобщества с участието на червен божур (*Paeonia peregrina*)

Режим на дейности:

- а). Забранява се ловуване;
- б) Забранява се палене на огън и бивакуване;
- в) Забранява се проучване и добив на полезни изкопаеми;
- г) Забранява се строителство, както и поставяне на преместваеми обекти и съоръжения;
- д) Забранява се преминаване на превозни средства, с изключение на такива, осъществяващи охранителни, горско-стопански и противопожарни дейности;
- е) Забраняват се дейности, които могат да доведат до увреждането и унищожаването на екземпляри от червен божур и други растителни видове, участващи в съобществата на вида, както и на техните местообитания.

През изминалата година за горите определени като ВКС 1.1 в доклада за ГВКС на ТП ДГС „Върбица” , няма настъпили промени в площта на природните местообитания на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитените зони. Запазено е естественото им състояние, включително и на характерния за тези местообитания видов състав и условия на средата.

По линия на превенцията, предлаганите горскостопански дейности са изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

От местообитанията, защитени по „ Натура 2000 България”, са определени както „гори във фаза на старост” /ГФС/, така и „представителни образци на естествени екосистеми” /ПОЕЕ/ - площи, в които не се извършва горскостопанска дейност и ще се стопанисват в естественият им вид.

За промени във ВКС 1.1 ежегодно се проверява в РИОСВ или в интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление. Проверява се периодично за постъпили предложения за създаване на нови защитени територии, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

ВКС 1.2. ЗАЩИТЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

Растителни видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство на територията на ТП ДГС „Върбица” не са установени.

Други растителни видове с локална природозащитна стойност, установени на територията на ТП „ДГС Върбица”:

1. **Лудо биле (*Atropa bella-donna* L.).** Видът е в Червена книга на Р. България с категория „рядък” (2011 г.). Среща се из сенчести гори, сечища и храсталаци главно в букови, дъбови и габъррови съобщества.
2. **Горска съсънка (*Anemone sylvestris* L.).** Видът е включен в Червена книга на Р. България (2011) с категория „заstraшен”. Среща се по сухи тревисти каменливи места в храсталаци и в крайнините на горите, обикновено на варовик.
3. **Червен (красив) божур (*Paeonia peregrina* Mill.).** Видът е включен в Червена книга на Р. България (2011 г.) с категория „рядък”. Расте из храсталаци и редки гори по каменисти и тревисти места из цялата страна до към 1000 m надморска височина.
4. **Пърчовка (*Himantoglossum caprinum* (M. Vieb.) Spreng.).** Видът е включен в Червена книга на Р. България (Пеев и др.) с категория „уязвим”, в ЗБР, в Директива 92/43 (Ib), Бернската конвенция и CITES (2). Среща се по открити, слънчеви места, по-често на варовити каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци и на горски поляни в светли широколистни гори сравнително по-често в карстовите райони на Предбалкана, Стара планина, Знеполски район, Родопи (Изт.).

Като цяло не са констатирани нарушения в защитените местности и не са получавани сигнали за браконьерство.

Животински видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, установени на територията на ТП „ДГС Върбица”

1. **Видра (*Lutra lutra*)**. На територията на ТП,„ДГС Върбица” е рядък вид по реките. Среща се и в яз.Тича.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките в района, вкл. недопускане на мероприятия по така нареченото “прочистване“ и коригиране на речните корита. Опазване на рибните ресурси. При наличие на известни обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък, като на по-малко от 300 м. от леговището да не се провеждат никакви мероприятия.

2. **Мечка (*Ursus arctos*)**. Установен на територията на ТП,„ДГС Върбица”, където се среща рядко и спорадично главно в най-отдалечените отдели по билата на Стара планина.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където е установен вида, да не се извършват интензивни сечи / голи, реконструкции и възобновителни/ и да се оставят без никакви сечи отделите с леговища, в които евентуално видът се размножава /плюс буфер от 200 метра/. Необходимо е точно изясняване на леговищата за размножаване. Също така в посочените по-горе отдели да не се позволява никакво строителство и развитие на инфраструктури, вкл. на спортни и туристически комплекси и на хидротехнически съоръжения

3. **Благороден елен (*Cervus elaphus*)**. Малочислен и рядък вид. Среща се в Върбишкото плато и спорадично – югоизточните части на стопанството. Предпочита по изредените широколистни и смесени гори с повече тревна растителност и подраст. По данни от таксацията, на територията на стопанството са преброени 219 броя от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска засилено безпокойство. Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01-30.09, около сватбовищата на благородния елен.

Птици включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ТП,„ДГС Върбица”

1. Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.)
2. Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.)
3. Гълъб хралупар (*Columba oenas* L.)
4. Скален орел (*Aquila chrysaetos*)
5. Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)
6. Орел змияр (*Circaetus gallicus*)
7. Малък орел (*Hieraetus pennatus*)
8. Орел рибар (*Pandion haliaetus*)
9. Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*)
10. Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*)

Ц). Влечуги и земноводни с природозащитно значение, установени на територията на ТП „ДГС Върбица“

1. Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)
2. Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)
3. Смок мишкар (*Elaphe longissima longissima* Laurenti)

II. Птици

1. Сив кълвач (*Picus canus*)
2. Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)
3. Черен кълвач (*Dryocopus martius*)
4. Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)
5. Малък ястреб (*Accipiter nisus*)
6. Осояд (*Pernis apivorus*)
7. Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)
8. Бухал (*Bubo bubo* L.)
9. Горска улулица (*Strix aluco*)
10. Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)

Безгръбначни видове включени в Приложение 1Б към Практическото ръководство за ГВКС, установени на територията на ТП ДГС „Върбица“.

1. Еленов рогач - *Lucanus cervus*; Сем. Linnaeus (Рогачи)
2. Голям сечко – *Cerambyx serbo* Linnaeus; Сем. Cerambycidae (Сечковци)
3. Голям буков сечко - (*Morimus asper funereus*); Сем. Cerambycidae (Сечковци)
4. Алпийска розалия - (*Rosalia alpina*); Сем. Cerambycidae (Сечковци)
5. Трионест сечко - *Prionus coriarius* (Linnaeus); Сем. Cerambycidae (Сечковци)
6. Заплетен карабус *Carabus intricatus* (Linnaeus) Сем. Carabidae (Бегачи)

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Списък на индикаторните видове за тази ВКС с техните минимални концентрации в България са посочени в *Приложение 1Б* към ръководството, като там са посочени и праговете им стойности поотделно за всеки вид. Когато в една гора има значимо постоянно или временно съсредоточаване на видове или е убежище от критична важност, съгласно изискванията на *Приложение 2* към ръководството, тогава гората е ГВКС.

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНШАФТ. НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНШАФТИ, ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАНИ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

По отношение на горите, включени в тази категория, планираните лесовъдски и стопански мероприятия не водят до намаляване на процента на лесистост на стопанството, тъй като се използват лесовъдски системи, които поддържат видовото възрастово и структурното разнообразие в насажденията на ниво ландшафт. В съответствие с особеностите на всяко едно насаждение се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски практики и подходи.

Прилагат се екологични принципи при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. Поддържа се определено количество мъртва дървесина в насажденията, като се оставят дървета с хралупи, единични и групи стари дървета, както и паднала мъртва дървесина.

Дава се приоритет на естественото възобновяване, което в района на ТП ДГС „Върбица” е много добро. В насаждения , в които още няма настъпило такова, се прилагат лесовъдски дейности в посока подготовка и подпомагане на естественото възобновяване.

Не се допуска смяна на коренния дървесен състав.

През 2019 година не са извършвани възстановителни дейности /залесяване/, тъй като няма необходимост от такива.

Планираните и прилагани дейности /в това число и лесовъдски/ не допускат увеличаване на антропогенната фрагментираност на територията. На територията на стопанството е проектиран път – ремонтиран и стабилизиран съществуващ такъв, като подхода е максимално запазване на ландшафта.

Попадащи в тази консервационна стойност са следните отдели на територията на ТП ДГС „Върбица” : 1-239, 241-249.

ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА.

ГВКС представляват всички ЗГГФ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи.

На територията на ТП ДГС „Върбица” за гори във фаза на старост (Old growth forests) са определени насаждения с различна възраст, в които до сега не е извършвано ползване, с обща площ 990,0 ха, което е 5,4 % от залесената площ на горските територии в обхвата на сертифицираната територия на ТП ДГС „Върбица”.

Определените за ГФС насаждения са оставени на естествената им динамика, в тях не е предвидена лесовъдска намеса.

Проведено е обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, като служителите са запознати с всички ограничения предизвикани от наличието на гори, категоризирани в този вид ВКС и мерките за контрола по опазването им.

От извършения мониторинг през 2019 година в ГФС показва добро състояние на насажденията. Не се наблюдава обезлистване от абиотични и биотични фактори. Мъртвата дървесина е в рамките на нормалния естествен отпад. Не се наблюдават сукцесионни процеси в тези гори, напротив на места е констатирано много добро възобновяване от местни дървесни видове – бук, зимен дъб, благуи, цер и др. Не е констатирано настаняване на инвазивни видове. Няма наличие на дегенеративни процеси.

Определени са представителни образци на естествени екосистеми /ПОЕЕ/, които обхващат над 10% /936,2 ха/ от залесената площ на горските територии в обхвата на сертифицираната територия на ТП ДГС „Върбица”. В тези насаждения е предвидено да останат без ползване и лесовъдска намеса, подобно на ГФС, като целта е да се запазят в натурален вид да се наблюдават естествените природни процеси в тях, възникнали в следствие на климатични фактори.

Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП „ДГС Върбица” са идентифицирани 5 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

1. G1.63 - Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests

2. G1.66 - Medio-European limestone [Fagus] forests
3. G1.69 - Moesian [Fagus] forests
4. G1.7C4 - Thermophilous [Tilia] woods
5. G1.A4 - Ravine and slope woodland

Водените сечи в горите, включени в тази категория са определени в съответствие с изискванията на Стандарта и действащата нормативна уредба, като намесата в тях ще бъде само при необходимост и в следствие на възникнал каламитет или природно бедствие.

През 2019 година няма установени заплахи в горите, включени във ВКС 3.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

За територията на ТП ДГС “Върбица” в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайна зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди: 42-в; 62-3; 70-н; 137-а.

В определените в Доклада за ГВКС, насаждения включени в това ВКС, през 2019 година не са провеждани лесовъдски мероприятия.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ на гори във ВКС 4.1

1. За обособените вододайни зони около източниците на питейна вода, дейностите трябва да се съобразяват с разписаните ограничителни режими съгласно Наредба 3 от 2000 г. и заповедите за учредяване на санитарно-охранителните зони. При планиране и провеждане на горскостопанските дейности е препоръчително да се вземат под внимание и следните общи насоки за лесовъдска намеса:

- Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- Забрана за използване на голи сечи;
- Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

Служителите са запознати с ограниченията, предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

За територията на ТП „ДГС Върбица” са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4, 6, и 7 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.4 на територията на ТП „ ДГС Върбица”: 157 л, 159 д .

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.6 на територията на ТП „ ДГС Върбица”: 240 п, р.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.7 на територията на ТП „ ДГС Върбица”: 230 в, г, д, е, 231 и, к, л, 246 а, 247 а, б, 248 б.

В определените в Доклада за ГВКС, насаждения включени в това ВКС, през 2019 година не са провеждани лесовъдски мероприятия.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

От ЗГГФ, включени на територията на ТП „ДГС Върбица“ за тази консервационна стойност се покриват определенията по т.1.

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;

Насаждения с наклон над 30°: 4 е, ж, и, 5 з, и, к, 6 б, г, л, о, 7 а, б, г, д, з, 8 б, и, 9 к, л, м, н, 10 б, е, 13 в, д, е, 14 б, 15 и, 16 г, з, и, н, о, п, р, с, т, 17 г, е, 18 ж, з, и, л, м, 19 д, е, 20 а, б, в, з, и, 21 а, в, г, е, и, 22 б, в, г, ж, з, 23 а, в, ж, и, 24 в, г, д, е, з, к, 25 з, н, 26 г, 27 ж, 29 г, 30 2, з, и, 31 а, 33 е, з, 34 а, в, 35 а, 36 е, з, к, 37 з, к, л, 38 д, ж, и, к, м, н, т, 39 б, г, н, о, п, 41 б, л, м, н, о, 42 а, д, м, 43 в, г, д, 44 в, д, 45 г, д, е, з, и, 46 г, е, ж, з, 47 а, д, 48 а, б, г, ж, 49 2, 3, а, б, в, 50 г, 51 б, в, 52 2, 54 г, д, е, ж, 60 д, 61 ж, з, 68 и, 69 а, б, в, г, д, е, ж, 70 а, 73 а, г, 74 2, б, д, 75 а, ж, з, 76 е, ж, 77 б, г, е, ж, л, 78 а, 79 9, б, 80 1, б, 81 д, е, ж, и, н, 82 ж, 83 а, б, в, д, ж, з, и, к, 84 м, 85 1, а, г, е, ж, з, и, 86 д, 87 2, 88 а, б, 99 в, 100 1, а, 101 а, б, е, ж, 102 в, д, е, к, 103 2, б, и, 104 в, г, д, е, 105 д, 107 а, и, 108 а, б, в, 109 а, в, 110 а, в, г, 112 а, б, 113 1, 2, а, ж, з, 114 1, 2, 3, 5, б, б, в, г, 115 д, 117 д, 119 б, д, е, ж, 120 б, в, г, д, 121 1, 2, д, е, 122 1, 2, г, д, е, 123 3, д, е, 124 2, д, е, ж, 125 м, н, о, 126 з, и, к, 127 д, е, 132 1, 2, 3, 4, е, ж, и, к, 133 3, м, 134 4, з, у, 135 1, б, ж, 136 2, г, ж, 152 а, б, 153 1, 2, 4, 5, б, а, 154 б, ж, 155 а, б, г, е, 156 2, 3, 4, 5, б, б, в, е, з, 157 б, л, 161 з, и, 162 в, д, е, к, л, м, 163 е, ж, з, и, м, 164 а, е, к, 165 1, г, д, 166 1, б, в, е, 167 1, в, г, е, 168 г, 169 ж, 170 щ, 172 д, 173 1, а, б, д, е, ж, 174 к, 176 и, 179 м, 181 в, д, 182 1, з, к, 183 1, 186 д, е, 187 1, а, г, д, е, ж, м, 188 е, 189 ф, 190 г, д, 191 г, 192 л, н, 193 к, 209 а, 222 а, в, г, 227 б, 232 с, 236 а, 245 к, п.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. и максимум 250 м. и състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и тополови култивари.

За територията на ТП „ДГС Върбица“ въз основа на геобазата данни и теренни проучвания са определени широколистни гори от видове, отговарящи на изискванията за големина на заеманите площи.

Подотделите, съответстващи на тази консервационна стойност са:

11 д, 31 в, 32 б, в, м, 33 и, 37 а, 38 а, в, т, 39 п, 63 в, л, 81 д, 82 б, в, д, 83 б, 86 з, п, 103 к, л, 104 ж, 105 д, ж, и, 106 б, д, 108 д, 118 в, 131 а, 132 в, 133 в, 158 а, 159 б, в, е, 160 б, е, 161 в, г, е, ж, з, м, 162 ж, 163 м, 170 в, г, з, м, р, ц, ч, 172 а, ж, 173 ж, 180 д, е1, ж, и, т, 227 а, 230 а, б, г, 231 а, б, 240 а, б, в, 243 ж, и

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

За територията на ТП „ДГС Върбица“ са идентифицирани гори, които отговарят на определенията за ВКС 4.5.3, свързани със защита на инженерни съоръжения.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.5.3: 12 1, 2, 3, д, е, ж, 13 б, 14 д, з, 15 и, л, 16 а, д, е, з, н, 17 3, е, ж, к, 18 4, ж, з, и, к, л, 19 2, ж, 20 и, 56 а, б, к, 62 1, 2, а, и, к, л,

м, р, с, т, х, 63 1, 3, а, б, з, и, к, л, м, 86 2, и, л, н, 87 1, 4, а, б, г, д, з, 88 а, 96 1, 2, д, 132 а, з, и, к, л, м, н, 133 1, а, б, 134 1.

Във подотделите в които има изведени сечи през 2019 година, са взети под внимание ограниченията, предизвикани от наличието на съответното ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВОЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ.

На територията на ТП ДГС „Върбица” не са установени горски територии, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6 към националното ръководство за определяне на ГВКС. Когато в резултат на периодичния мониторинг за наличие на ГВКС на територията на стопанството и от консултации с местното население се идентифицират обекти в горска територия, отговарящи на определението да бъдат ВКС 6, ще се стопанисват съгласно препоръките за управление и мониторинг на тези консервационни стойности.

Наличие на промени в горите с ВКС в обхвата на дейност на ТП ДГС „Върбица”

През мониторинговия период не са идентифицирани нови находища на растителни и животински видове, на територията на стопанството и попадащи в Приложение 1 към националното ръководство, както и установяване на нови видове.

Не са определяни нови зони с водоохранно и водорегулиращо значение, освен посочените в доклада ГВСК.

С влизане в сила на новия Национален FSC стандарт за България, е изготвен и актуализиран Доклада за ВКС, който е съобразен с промените в Националното ръководство за определяне на ВКС. В Доклада са посочени коректно и точно обособените ВКС. Доклада е публикуван в интернет платформата на стопанството за становища и допълнения от заинтересованите страни. Към момента няма постъпили предложения, забележки и възражения по така изготвения доклад. При постъпване на такива своевременно ще се актуализира и доклада.

Срещи с представители на местните служби и общности.

Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението, на които са обсъждани въпроси за устойчиво ползване от горите, свързани с опита и прилагането на полезни практики в горите от колектива на ТП ДГС „Върбица”

През година е поддържана постоянна комуникация с местните общности и заинтересованите страни: Кмет на Община Върбица, Кметове на населени места на територията на Общината, Фирмите пряко свързани с дърводобивната и лесокултурна дейност на територията на стопанството, Представители на местното население, Служители на РСПБЗН и РУ-Полиция и др.

ТП ДГС „Върбица” работи в посока на популяризиране на лесовъдската професия, нейните цели и начини на работа, използваните добри лесовъдски практики и системи на ползване и значението им за опазване и увеличаване на биоразнообразието в горите, на многообразната им функционалност и на ползите от тях.

През изминалата 2019 година на територията на ТП ДГС „Върбица са извършени следните горскостопански дейности:

Възобновителни мероприятия:

Отглеждане на 3 годишна култура на площ от 6 дка, създадена с използването на местни дървесни видове.

Отгледни сечи:

Сечи без материален добив – Осветления на площ от 209 дка, с цел регулиране произхода на горите и стимулиране на семенните фиданки.

Сечи с материален добив:

- прореждания на площ от 1991 дка, с цел подобряване на видовия съставна горите, осигуряване на растежен простор и производство на качествена дървесина.
- пробирки на площ от 1663 дка, с цел създаване на условия за нарастването на дърветата с желани стъблени форми по диаметър, както и за подобряване на индивидуалната им жизненост и механична устойчивост.

Подпомагане на естественото възобновяване /изсичане на подлеса/ - 430 дка, с цел стимулиране на естествените възобновителни процеси, настъпили в насажденията и осигуряване на условия за развитие на младите поници и фиданки.

Възобновителни сечи с предварително възобновяване са изведени на площ от 4770 дка, с цел подготовка и осигуряване на условия за развитие на млади насаждения с естествен произход.

Санитарни сечи през 2019 година не са извеждани, което показва, че здравословното състояние на горите в района на стопанството за момента е стабилно.

Поддръжка и направа на лесокултурни прегради – 2000 лм за превенция и борба с пожарите.

Ползването на дървесина през 2019 година е съобразено с планираното в ГСП 2011 година на стопанството.

За нуждите на местното население, малки преработватели и занаятчии в района на дейност на стопанството, са издадени позволителни за събиране на билки и гъби и разполагане на временни пчелини.

Анализ от мониторинга на ГВКС.

Анализът на събраните на събраните данни от извършеното проучване в периода януари – декември 2019 година за ежегодния мониторинг на биологичното разнообразие на ГВКС и прилагане на принципите на устойчиво използване на биологичните ресурси и опазване на биологичното разнообразие в района на ТП ДГС „Върбица” показват, че не са допуснати пропуски и нарушения при стопанисването на горите.

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите с висока консервационна стойност, благоприятстват осигуряването на основните функции на горите, като:

- защита на почвите, водните ресурси и чистотата на въздуха;
- регулиране на климата и усвояване на въглеродния двуокис;
- производство на дървесни и недървесни продукти;
- осигуряване на социални, образователни, научни и ландшафтни и рекреационни ползи за обществото;
- защита на природното и културно наследство.

Състоянието на възобновяването на горите с висока консервационна стойност е много добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики, прилагани се в горите на територията на ТП ДГС Върбица, и спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на сечите. За по-ефективен мониторинг са въведени и се попълват нови формуляри за мониторинг на ГВКС, с които се улеснява проучвателната дейност на лесовъдския състав.

Благодарение на срещите с местните общности, нагласите на населението спрямо опазването и стопанисването на горските територии, биоразнообразието и

околното среда са положителни и бавно, но сигурно дават своя резултат. Биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление в ТП ДГС Върбица е приоритет за преодоляване на негативното влияние и изменение на климата. Съвместната работа с институциите, подкрепата и разбирането, което среща стопанството, улеснява работата на служителите и благоприятства добрите резултати, които са постигнати през изминалата година.

ТП ДГС Върбица е разработило подходящи практики и системи за управление и мониторинг на ГВКС относно процедурите по неговото прилагане на практика. Своевременно процедурите се актуализират в съответствие с Националния FSC Стандарт за България.

Информация по отношение на обособените ГВКС, начините на обследване, обобщаването на данните и съответните анализи са на разположение на всеки заинтересован в административната сграда на ТП ДГС Върбица и на интернет платформата на стопанството.

Изготвил:...(п)..чл. 59 от ЗЗЛД...

/инж. Росен Русинов – зам.директор

ТП ДГС „Върбица“/